

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6k ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 poz. 733) (dalej: „ustawa”) rada gminy, w drodze uchwały ustala stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

System gospodarowania odpadami komunalnymi powinien być finansowany w całości z opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, a wysokość tych opłat powinna być ustalana w taki sposób, aby zapewnić pokrycie wszystkich kosztów związanych z funkcjonowaniem systemu.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej tego systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi (art. 6r ust. 2 ww. ustawy).

Ponadto, środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie mogą być wykorzystane na cele niezwiązane z pokrywaniem kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi (art. 6r ust. 1aa ww. ustawy).

Stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi zostały ustalone w 2022 r. (uchwała nr LXXXIII/2354/22 Rady Miasta Krakowa z dnia 27 kwietnia 2022 r. zmieniająca uchwałę nr XLV/1197/20 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty). Od tego czasu odnotowaliśmy niewielki wzrost wpływów wynikający jedynie z pozyskiwania nowych płatników, bez inflacyjnej waloryzacji stawek opłat. Skumulowany wzrost w latach: 2023 (pierwszy pełny rok obowiązywania stawek zmienionych ww. uchwałą) do 2024 wynosi 2,04%.

Koszty rosły sukcesywnie (w 2022 r. – 8,7%, 2023 r. – 21,9%, 2024 r. – 10,1%, 2025 r. – 12,6%) szacowany wzrost kosztów w 2025 r. w stosunku do roku 2022 jest na poziomie 51,11%. W latach 2022 do 2026 szacowany jest na 68,59 %.

W rezultacie system w 2024 r. utracił równowagę finansową z pogłębiającym się w kolejnych latach deficytem, co obrazuje poniższa tabela.

L.p.	Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025	2026
1.	Wynik na 31 grudnia roku poprzedniego	-23 604 920,00	1 411 437,35	8 822 767,34	-11 221 313,64	-77 910 580,64
2.	Dochody (bez podwyżki w latach 2025-2026)	307 389 671,14	351 661 809,37	358 843 804,22	360 000 000,00	363 577 798,44
3.	Koszty	-282 373 313,79	-344 250 479,38	-378 887 885,20	-426 689 267,00	-476 056 432,30
4.	Wynik na 31 grudnia danego roku (1+2+3)	1 411 437,35	8 822 767,34	-11 221 313,64	-77 910 580,64	-190 389 214,50

Dla pokrycia kosztów niezbędne jest zwiększenie dochodów o ok. 77,91 mln zł w 2025 roku oraz o ok. 112,48 mln zł w 2026 roku.

Główne czynniki, które powodują konieczność waloryzacji wysokości opłat:

- 1) systematyczny wzrost ilości odpadów (ok. 3-5% rocznie, np. 4,77% w 2024 roku w stosunku do 2023 roku – skumulowany wzrost ilości odpadów w latach 2022-2025 wynosi ok. 15,40%),
- 2) czynniki makroekonomiczne (skumulowany wzrost inflacji w latach 2022-2025 o ok. 40%, skumulowany wzrost płacy minimalnej w latach 2022-2025 ok. 55%, skumulowany wzrost przeciętnego wynagrodzenia w latach 2022-2025 o ok. 40-43%),
- 3) zwiększone wymagania środowiskowe i zmiany w przepisach prawnych narzucają na gminy obowiązek osiągania wyśrubowanych poziomów recyklingu oraz rozbudowania zakresu świadczonych usług (np. zbiórka tekstyliów) a także konieczność zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i cyfrowego,
- 4) brak działań sprzyjających równoważeniu rosnącej podaży surowców wtórnych (w szczególności na skutek konieczności osiągania rosnących poziomów recyklingu) z popytem, co skutkuje zmniejszającymi się cenami za surowce wtórne,
- 5) planowane wdrożenie systemu kaucyjnego (wyłączenie z systemów gminnych najbardziej wartościowych surowców spowoduje znaczące zmniejszenie przychodów ze sprzedaży surowców co będzie miało bezpośredni wpływ na wysokość stawek płaconych przez Gminę),
- 6) brak wdrożenia Rozszerzonej Odpowiedzialności Producentów (co pozwoliłoby na dopłaty do Systemu),
- 7) konieczność pokrycia deficytu Zintegrowanego Systemu Gospodarowania Odpadami Komunalnymi (ZSGO) z 2024 roku.

Na dochody ZSGO składają się wpływy z opłat pobieranych od mieszkańców oraz wpływy z opłat pobieranych od przedsiębiorców (instytucji, itp.)

Zakładając wejście w życie uchwały zgodnie z projektem tj. od 1 września 2025 r. bilansowanie się systemu wygląda następująco przy stawkach 35,00 zł za mieszkańca i 160,00 zł za jednokrotne opróżnienie pojemnika o pojemności 1,1m³, przy zachowaniu dotychczasowych ulg:

Wyszczególnienie	2022	2023	2024	2025	2026
Wynik na 31 grudnia roku poprzedniego	-23 604 920,00	1 411 437,35	8 822 767,34	-11 221 313,64	-28 645 099,44
Dochody	307 389 671,14	351 661 809,37	358 843 804,22	409 265 481,20	509 174 646,95
Koszty	-282 373 313,79	-344 250 479,38	-378 887 885,20	-426 689 267,00	-476 056 432,30
Wynik na 31 grudnia danego roku	1 411 437,35	8 822 767,34	-11 221 313,64	-28 645 099,44	4 473 115,21

Szacowane koszty wynikające z podjęcia uchwały Rady Miasta Krakowa zmieniającej uchwałę nr XLV/1197/20 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki takiej opłaty w wysokości 800 000 zł uwzględnione w projekcie ww. uchwały obejmują następujące koszty: 700 000,00 zł – koszty wysyłki zawiadomień

o wysokości opłaty za gospodarowania odpadami komunalnymi (ok. 70 000 zawiadomień x 10 zł koszt jednej przesyłki poleconej za zwrotnym odbiorem) – zadanie PD/SGO/05 dz. 900 rozdz. 90002, paragraf 4300, GWSGO oraz 100 000,00 zł – koszty dostosowania systemu informatycznego, w tym również formularzy elektronicznych deklaracji na dedykowanej gminie stronie - zadanie GK/SGO/01 dz. 900 rozdz. 90002, paragraf 4300, GWSGO.

Zmiany określone w przedmiotowym projekcie uchwały Rady Miasta Krakowa będą obowiązywać od 1 września 2025 r. i bezpośrednio wpłyną na poziom dochodów do budżetu Miasta Krakowa z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Szacuje się, że dochody Miasta Krakowa z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosą: ok. 409,26 mln zł w 2025 roku i ok. 509,17 mln zł w 2026 roku.